

**Психологиялық қызметтің 1 тоқсанда атқарған жұмыстары туралы
аналитикалық есеп.
2023-2024 оқу жылына «Макинка а. ЖОББМ» КММ.**

Қыркүйек-қазан айларында психолог жұмысы 2023-2024 оқу жылына бекітілген психологиялық қызмет жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

Жұмыстың мақсаты: оқушылардың оқу іс-әрекеті үшін оқу мотивациясын, оқу үлгерімін, шығармашылық өзін-өзі жүзеге асыруын, психологиялық жағдайын тұрақтандыруды, бейіндік өзін-өзі анықтауды және басқа да қолайлы жағдайларды қалыптастыру.

Психолог жұмысының жалпы бағыты келесі практикалық міндеттермен анықталады: оқу іс-әрекетіндегі қиындықтарды анықтау және диагностикалау, кеңес беру, білім беру ортасында психологиялық-педагогикалық қолдау және қолдау көрсету, бұл оқушылар, мұғалімдер, ата-аналар немесе басқа заңды өкілдердің психологиялық саулығын сақтау және нығайту;

Психолог жұмысының негізгі бағыттары:

- Диагностикалық жұмыс
- Консультациялық жұмыс
- Түзету-дамыту жұмыстары
- Психологиялық-профилактикалық жұмыс
- Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс

Бұл бағыттар бойынша жұмыс оқу үдерісіне қатысушылардың келесі категорияларымен жүргізіледі: оқушылар, ата-аналар, мұғалімдер.

Жоғарыда аталған мақсат пен міндеттерді негізге ала отырып, қыркүйек және қазан айларында келесі жұмыстар жүргізілді:

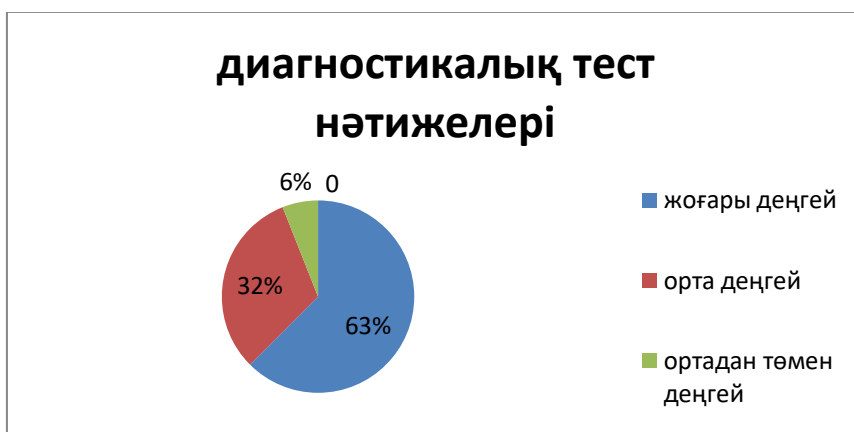
Бірінші сынып оқушыларымен психодиагностикалық жұмыс.

Қыркүйек айында 1-сыныпта Керн-Йерасик «Мектептің жетілуіне бағдарлау тесті» әдісі арқылы балалардың психологиялық дайындығына зерттеу жүргізілді. Зерттеуге 16 оқушы қатысты.

Тесттің мақсаты – мектептегі білім алуға дайындықты тексеру. Бұл баланың жеке жетілуін бағалауды (1-тапсырма), оның ұсақ моторикасын және көруді үйлестіруді (2-тапсырма) қамтиды, сонымен қатар тест болашақ бірінші сынып оқушысының көрнекі-кеңістіктік қабылдауын, көру жадысын (3-тапсырма) және ойлау (барлық тесттің жалпы бағасына негізделген).

Тестілеу нәтижесінде алынған мәліметтер балалардың мектепке дайындығы жоғары – 62,5% (10 оқушы), 5 баланың орташа деңгейі 31,5%, ал 1 баланың ортадан төмен деңгейі 6% екенін көрсетеді.

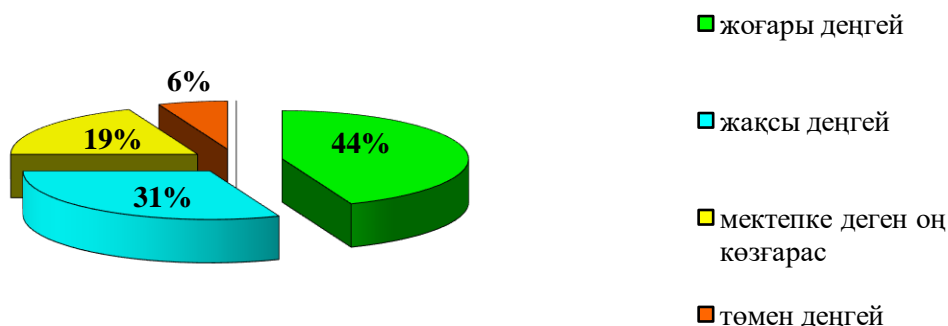
Деректердиаграммадакөрсетілген:

«Керн-Йерасек графикалық тест» әдісі бойынша жүргізілген диагностикалық тексеру нәтижесі бойынша оқушылардың 94%-ы мектепке дайын, бұл олардың оқу тапсырмасын орындай алатынын, берілген бағытта сурет сала алатынын және жасына байланысты

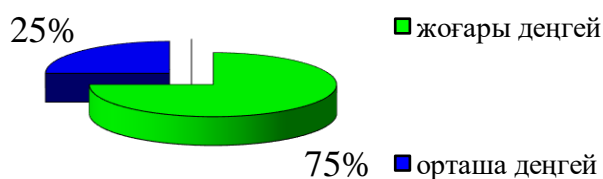
интеллектуалды дамығанын білдіреді. Тест тапсырмаларын орындау ерекшеліктері балалардың ерікті ұйымдасу деңгейінің тиісті деңгейде екенін, олардың талап етілетін уақыт ішінде тартымсыз жұмыстарды орындағанын анықтауға мүмкіндік берді. Мектепте оқуға дайындық деңгейі орташадан төмен болған оқушының жазбаша әріптерді, нүктелерді көшіру дағдылары, үлгіге еліктеу қабілеті, қолдың ұсақ моторикасы жеткіліксіз дамыған, бұл дағдылар мектепте жазуды меңгеруді қажет етеді. Бұл балаларға ата-ана мен сынып жетекшісінің өтініші және сұранысы бойынша психолог қосымша диагноз қояды.

Н.Г.Лускановтың «Оқушылардың мектептегі мотивациясын бағалау» әдістемесі.
Деректер диаграммада көрсетілген:

Мектеп мотивациясын бағалау нәтижелері бойынша 31% (5 адам) мектептегі мотивациясы жақсы. Балалар оқу әрекеттерін жақсы орындай алады. Мотивацияның бұл деңгейі қалыпты жағдай. 44% (7 оқушы) мектептегі ынта мен оқу белсенділігі жоғары. Балалардың танымдық мотиві, барлық мектеп талаптарын барынша табысты орындауға деген ұмтылысы бар. Оқушылар мұғалімнің нұсқауларын нақты, ұқыпты және жауапты орындайды. 19% (3 оқушы) мектепке деген көзқарасы оң. Балалар мектепте өзін жақсы сезінеді, бірақ көбінесе достарымен және мұғалімімен сөйлесу үшін мектепке келеді. Олар өздерін оқушы сияқты сезінгенді ұнатады. Мұндай балаларда танымдық мотивтер аз дамыған. 6% (1 оқушы) мектептегі мотивациясы төмен. Сыныптағы балалар бөгде әрекеттер мен ойындармен айналысады. Мұндай балалар оқу әрекетінде қиындықтарға тап болады. Олардың мектепке бейімделу жағдайында тұрақсыздық байқалады.

1 сынып оқушысының өзін өзі бағалауы

Диагностикалық деректерге сүйене отырып, өзін-өзі бағалаудың жалпы көтерілген деңгейі 75% (12 адам) анықталды, бұл бірінші сынып оқушыларына тән және олар үшін жас нормасы болып табылады. Сондықтан бірінші сыныпта балдық (бағалау) жүйесі қолданылмайды. Өйткені, бірінші

сынып оқушылары (және көбінесе екінші сынып оқушылары) мұғалімнің бағасын өздеріне деген көзқарас ретінде қабылдайды.

Респонденттердің 25% (4 адам) адекватты өзін-өзі бағалауға ие, яғни, балалардың өзіне деген оң көзқарасы қалыптасты, өзін және өз іс-әрекетін бағалауды біледі.

Диагностикалық мәліметтерге сүйене отырып, жалпы 1-сынып оқушылары мектепке жақсы бейімделеді деген қорытынды жасауға болады.

Сондай-ақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналарына мектепке бейімделу бойынша сауалнама жүргізілді, бұл барлық оқушылар үшін бейімделу кезеңі сәтті өткенін көрсетті. Бірінші сынып оқушыларының диагностикалық нәтижелері бойынша бірінші сынып оқушыларының ата-аналарына ұсынымдар дайындалды (буклет), сондай-ақ ата-аналар жиналысында: Ата-аналарға «Бірінші сынып оқушыларының жас ерекшеліктері» ұсыныстары берілді. Бірінші сынып оқушыларымен жұмыс істеу үшін «Мектеп өміріне кіріспе» атты топтық сабақтар бағдарламасы жүргізілді.

Сондай-ақ, орта білім беру деңгейіне бейімделу кезеңінде оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдау аясында мектеп оқушыларының жаңа әлеуметтік-педагогикалық оқу жағдайларына бейімделу дәрежесі мен ерекшеліктерін зерттеу мақсатында 5-сыныпта зерттеу жүргізілді. Келесі әдістерді қолдану: Филиппстің мектептегі алаңдаушылық тесті, Н.Г. Лусканованың мектептегі мотивация сауалнамасы.

Зерттеуге 22 оқушы қатысты.

Екі ай бойы мектеп оқушылары сабақта да, сабақтан тыс уақытта да бақыланып, бақылау барысында мектеп оқушыларының мектеп жүйесіне қойылатын талаптарды, нормаларды және қоғамдық қатынастарды қабылдауда қиналатыны байқалды. Дегенмен, жыл басында жалпы алаңдаушылық көрсеткіштері үнемі жоғары бағаланғанын атап өткен жөн.

Зерттеу нәтижесінде келесі деректер алынды:

1. Мектептегі жалпы мазасыздықтың жоғарылауы (баланың мектеп өміріне қосылуының әртүрлі формаларымен байланысты жалпы эмоционалдық күйі) әртүрлі тәсілдермен көрінеді. Сыныптар бойынша барлығы – 19 оқушы (86%) мектепке және оқу үдерісіне оң көзқараста.

2. Студенттердің 9%-да әлеуметтік күйзелістің жоғарылауы байқалады. Оқушылардың эмоционалдық жағдайы қалыпты, оның аясында 17 оқушыда (77%) олардың әлеуметтік байланыстары (ең алдымен құрдастарымен) дамиды, оқушылардың едәуір бөлігі жаңа талаптарға үйреніп, басқа сыныптастарымен, мектеп оқушыларымен достық қарым-қатынаста болды деп айта аламыз.

3. Өзін-өзі көрсетуден қорқудың жоғары деңгейі: – 1 оқушы (4%). Оқушылар өзін-өзі ашуға, өзін басқаларға көрсетуге немесе өз мүмкіндіктерін көрсету қажеттілігіне байланысты жағымсыз эмоционалдық жағдайларды бастан кешірмейді.

4. Білімді, жетістіктерді және мүмкіндіктерді сынау жағдайларында жағымсыз көзқарас пен алаңдаушылықтың жоғарылауы мұндай оқушылардың 7 (32%) байқалады. Бұл жағдайдың мүмкін себептері - ересектердің талаптарын қанағаттандыра алмау немесе жолдастардың пікіріне назар аудару.

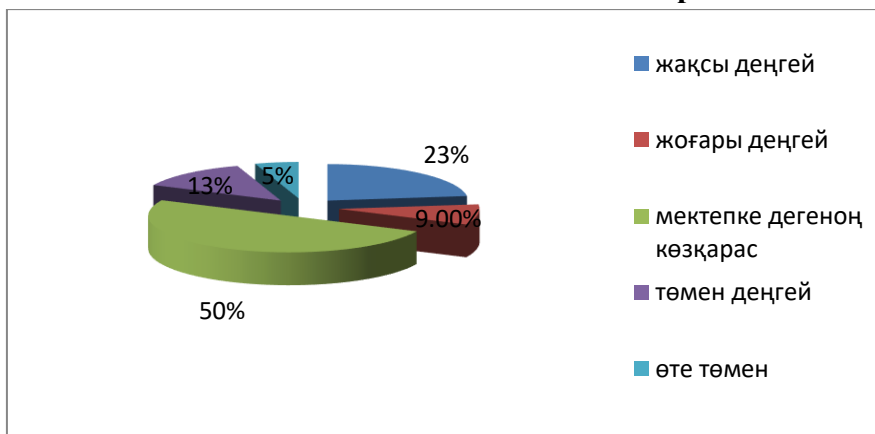
5. 9 оқушы (41%) басқалардың үмітін ақтамаудан қатты қорқады.

6. Стресске төмен физиологиялық төзімділік 5 балада (23%) тіркелді.

7. 1 оқушы мұғалімдермен қарым-қатынаста алаңдаушылықты бастан кешірді. (4%).

Мазасыздығы және алаңдаушылығы жоғары оқушылармен жеке және топтық түзету-дамыту сабақтары жүргізілуде және келесі тоқсанда жалғасады.

5-сынып оқушыларының «Мектеп мотивациясының деңгейі» сауалнамасының нәтижелері.

Мектеп мотивациясын бағалау нәтижелері бойынша 23% (5 адам) мектептегі мотивациясы жақсы. Балалар оқу әрекеттерін жақсы орындай алады. Мотивацияның бұл деңгейі қалыпты жағдай. 9% (2 адам) мектептегі ынтасы мен оқу белсенділігі жоғары. Балалардың танымдық мотиві, барлық мектеп талаптарын барынша табысты орындауға деген ұмтылысы бар. Оқушылар мұғалімнің нұсқауларын нақты, ұқыпты және жауапты орындайды. 50% (11 адам) мектепке деген көзқарасы оң. Балалар мектепте өзін жақсы сезінеді, бірақ көбінесе достарымен және мұғалімімен сөйлесу үшін мектепке келеді. Олар өздерін оқушы сияқты сезінгенді ұнатады. Мұндай балаларда танымдық мотивтер аз мөлшерде дамыған. 13% (3 адам) мектепке деген мотивациясы төмен. Сыныптағы балалар бөгде әрекеттер мен ойындармен айналысады. Мұндай балалар оқу әрекетінде қиындықтарға тап болады. Олардың мектепке бейімделу жағдайында тұрақсыздық байқалады. 5% (1 оқушы) – мектепке деген көзқарасы теріс.

Нәтижелерде көрсетілгендей, оқушылардың мектеп талаптарын орындауға деген ұмтылысын және оларды белсенді болуға ынталандыратын сипаттап, мектептегі ынтасының жақсы екенін көрсетті.

Кеңес беру және түзету жұмыстары

Қыркүйек және қазан айларында оқу үдерісіне қатысушылармен, оның ішінде 8 ұл, 12 әйел, оқушылар, ата-аналар, мұғалімдер және ерекше білім беруді қажет ететін балалардың ата-аналарымен 20 бастапқы консультация өткізілді.

Мұғалімдердің, оқушылардың, ата-аналардың өтініштері бойынша кеңес беру жұмыстары жүргізілді.

Кеңесте көтерілген мәселелер төмендегідей болды:

- тәртіптілік;
- танымдық қабілеттердің төмен деңгейі;
- эмоционалды;
- сыныптастармен, мұғалімдермен қарым-қатынас мәселелері жәнет.б.

16 жеке сабақ (екінші) өткізілді, сабақтар психикалық функцияларды дамытуға, сенімділікті арттыруға, эмоционалды жақсылыққа бағытталған.

Психолог 30 топтық сабақ өткізді, оның ішінде ата-аналар жиналысына қатысу, 1 және 5 сыныптарда бейімделу бойынша диагностикалық жұмыстар. 5-сынып оқушыларының орта білім беруге көшу кезеңінде мектептегі мазасыздану деңгейін анықтау бойынша диагностикалық тексеру жұмыстары жалғасуда.

Психолог 1-сынып оқушылары үшін мектептегі білім беруге бейімдеу және сындарлы коммуникативті әрекеттестік дағдыларын дамыту мақсатында психологиялық қарым-қатынас сағаттарын өткізуді бастады.

Профилактикалық және тәрбиелік жұмыс.

09 қыркүйек күні ата-аналар жиналысында психологиялық қызметтің жұмысы мен жұмыс жоспары туралы слайд арқылы ақпарат берілді, онда ата-аналар ақпараттық формаға қол қойды.

«Бұзақылықтың алдын алу» тақырыбындағы жалпы мектептік ата-аналар жиналысы.

Сынып сағаттарында психолог әңгімелер мен тренингтер өткізді: 8-9 сынып оқушылары арасында «Жасөспірімдер арасындағы қорлау, кибербуллинг». «Жыныстық тұтастық.

Бейтаныс адамдармен қарым-қатынас жасау ережелері» 7-9 сынып қыздар арасында.

«Зиянды әдеттер» 6-7 сынып. «Интернет қауіпсіздігі» 6 сынып.

22 қыркүйекте 1 сыныпта «Бірінші сынып оқушыларының жас ерекшеліктері»

тақырыбында ата-аналар жиналысы өткізіліп, ата-аналарға арналған ұсыныстар айтылды.

20 қазанда психолог 5-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Бесінші сынып

оқушыларының бейімделу ерекшеліктері» тақырыбындағы ақпаратпен таныстырып, ата-аналар жиналысына қатысты.

30 қазанда ата-аналар жиналысында «Тәрбие – жасөспірімге қателерді, кемшіліктерді және ауытқуларды түзету емес, оң әсер ету» тақырыбында баяндама жасады.

«1,5 сынып оқушыларының мектепке бейімделуі» тақырыбында 1,5 сынып мұғалімдерімен әңгімелесу өткізілді.

Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс.

Психологиялық көмекке мұқтаж оқушылардың әртүрлі санаттары туралы деректер банкін қалыптастыру бойынша жұмыс жалғасуда.

Қорытындылар:

2023-2024 оқу жылының бірінші тоқсанында атқарылған барлық жұмыстарды саралай келе, барлық іс-шаралар перспективті жұмыс жоспарына сәйкес және барлық бағыттар бойынша жүргізілді деп айта аламыз. Келесі кезеңде жоспарлануда:

-6-11 сыныптармен топтық диагностикалық жұмыс.

-9-сыныпта тереңдетілген кәсіптік бағдарлау диагностикасын жүргізу.

-түзету-дамыту жұмыстарын жалғастыру.

-сынып жетекшілерінің өтініші бойынша топтық сабақтар, сынып сағаттары және консультациялар өткізу.

Мектеп директоры

Т.С.Рахимжанов

Педагог-психолог

А.Н.Ботаева